

Написано от Христо Христов
Петък, 11 Ноември 2016 03:30

Кандидатът за президент на ГЕРБ Цецка Цачева зае категорична позиция за недопускането на назначения в българската дипломация на сътрудници на тоталитарните комунистически служби, за разлика от позицията на кандидата, подкрепян от БСП, Румен Радев.

Това стана ясно снощи (10 ноември 2016 г.) по време на дебата между двамата по БНТ. В серията от въпроси към тях беше включен и този: „Посланически назначения от ДС”, тъй като той пряко засяга президентските правомощия.

Цецка Цачева отговори: „Категорично не. Ще продължа практиката на президента Плевнелиев. Има държави, в които те не се приемат добре”.

Румен Радев заяви: „Ние първо трябва да гледаме българските граждани. Познавам хора, които са рискували живота си и са работили за България, те не са доносници. Тези хора бяха незаслужено низвергнати. Мисля, че те са достойни българи и към всеки трябва да се постъпва индивидуално”.

Порочната практика за назначаването на стотици сътрудници на репресивния апарат на БКП за посланици и генерални консули, практикуван от всички правителства след 10 ноември 1989 г., беше прекъсната в началото на 2011 г., когато кабинетът Борисов-1 взе политическото решение по този проблем.

Картината на масовите назначения беше напълно осветена от Комисията по досиетата през декември 2010 г., когато за първи път през прехода бяха разкрити близо 200 сътрудници на тоталитарните комунистически служби, представяли съвременна България пред света.

Желанието на кабинета Борисов да отзове близо 40-те действащи към януари 2011 г. посланици агенти срещна упоритата съпротива на тогавашния президент Георги Първанов, самият той секретен сътрудник „ГОЦЕ” на Първо главно управление на ДС.

Първанов заяви, че няма да подпише указ за отзоваването на посланиците с агентурно минало и към всеки ще постъпи индивидуално, след като се запознае с досиетата им. Нещо, което сега Румен Радев, посочен като кандидат президент най-напред от Първанов, повтаря дословно онова, което каза преди 5 години човекът, който това лято го вкара в президентската надпревара.

Първанов, назначил близо 100 посланици – агенти, навремето дори изиска пълни копия от досиетата на посланици от Комисията по досиетата, като обеща да ги публикува на сайта на държавния глава.

Това не стана, а в разразилия се политически скандал **desebg.com** публикува онлайн почти всички досиета на действащите по това време посланици ([виж колекцията от досиетата им – ТУК](#)), за да може интересуващите се да се информират обективно.

Архивните документи категорично показват, че сътрудниците на тоталитарните комунистически служби не само не са подготвени и не са извършвали сериозна разузнавателна дейност, а някои от тях дори са събирали информация за българската емиграция в съответната страна на пребиваване. Единици са онези, които по линия на своите дипломатически назначения, са добивали ценна информация, която обаче веднага е предавана от ДС на КГБ ([случаят с бившия посланик в Германия Иво Петров](#)).

Росен Пленвелиев стана първият президент, който през 2012 г. категорично и публично зае принципната позиция да не подписва укази за назначаването на посланици с досиетата в ДС или Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА.

Затова и ролята на държавния глава в този случай е ключова, тъй като предложенията

Цачева: Категорично „не” на агентите на ДС в дипломатията. Радев като „ГОЦЕ”

Написано от Христо Христов
Петък, 11 Ноември 2016 03:30

се правят от Министерския съвет, но се утвърждават с указ на президента.

Назначения на дипломати – сътрудници на ДС
в периода 1990-2010 г. от президентите и правителствата

ПРЕЗИДЕНТИ

Завършени назначения преди президента Желев – 20

ЖЕЛЮ ЖЕЛЕВ, СДС – 55
(1 август 1990 г. – 22 януари 1997 г.)

ПЕТЪР СТОЯНОВ, СДС – 35
(22 януари 1997 г. – 22 януари 2002 г.)

ГЕОРГИ ПЪРВАНОВ, БСП – 98
(22 януари 2002 г. –)

ПРАВИТЕЛСТВА

Завършени назначения преди кабинета Луканов – 23

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ, БКП/БСП – 18
Първо правителство (9 февруари 1990 г. – 22 септември 1990 г.)
Външен министър Бойко Димитров
Второ правителство (22 септември 1990 г. – 19 декември 1990 г.)
Външен министър Любен Гоцев

**ДИМИТЪР ПОПОВ, безпартийен
номинационен кабинет (БСП, СДС, БЗНС) – 13**
(20 декември 1990 г. – 7 ноември 1991 г.)
Външен министър Виктор Вълков

ФИЛИП ДИМИТРОВ, СДС – 4
(8 ноември 1991 г. – 29 декември 1991 г.)
Външен министър Стоян Ганев

**ЛЮБЕН БЕРОВ, безпартийен
правителство с мандат на ДПС – 20**
(30 декември 1992 г. – 17 септември 1994 г.)
Външен министър Любен Беров
(30 декември 1992 г. – 22 юни 1993 г.)
Станислав Дроздов
(23 юни 1993 г. – 17 октомври 1994 г.)

ЖАН ВИДЕВОВ, БСП – 11
(25 януари 1995 г. – 11 февруари 1997 г.)
Външен министър Георги Пирински
(25 януари 1995 г. – 13 ноември 1996 г.)
Ирена Бончева
(13 ноември 1996 г. – 12 февруари 1997 г.)

ИВАН КОСТОВ, СДС – 29
(21 март 1997 г. – 24 юни 2001 г.)
Външен министър Надежда Михайлова

СИМЕОН САКСОБУРГГОТСКИ, НДСВ – 39
(24 юни 2001 г. – 17 август 2005 г.)
Външен министър Соломон Паси

**СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ, БСП,
правителство с мандат на ДПС – 59**
(18 август 2005 г. – 17 юни 2009 г.)
Външен министър Мивадо Калфин

БОЙКО БОРИСОВ, ГЕРБ – 18
(27 юни 2009 г. –)
Външен министър Румяна Желяба
(27 юни 2009 г. – 27 януари 2010 г.)
Николай Мазаренов
(27 януари 2010 г. –)

Забележка: За посочения период в МВР е назначено с ранг „посланик” общо 21 сътрудници на ДС, като не са работили в България в чужбина. Общият брой на дипломатите напълно обхваща списъка им по Досиета 198 сътрудници на ДС, като доста от тях са назначавани на повече от един пост. Дипломатите са назначавани с указ на президента по предложение на външен министър и одобряване от Министерския съвет.

Държавна сигурност [.com](#)

Категоричната позиция на Плевнелиев изигра изключително важна роля този процес да не бъде възобновен с пълна сила при кабинета Орешарски, подкрепян от БСП и ДПС, както се искаше на „Позитано” 20.

Плевнелиев бързо охлади ентузиазма на тогавашния министър на външните работи Кристиан Вигенин (БСП), който твърдеше, че дипломатите с досиета били професионалисти и са работили за България, без да прави разликата, че става въпрос за един тоталитарен период, в който държавният интерес е заменен от интереса на една единствена партия, обслужваща интересите на една чужда държава – СССР. В резултат на позицията на Плевнелиев Вигенин беше принуден да назначи на по-ниски ръководни постове в самото Министерство на външните работи една група от сътрудници на репресивния апарат на БКП с дипломатическа кариера по времето на комунистическия режим.

Въпросът за 10 ноември 1989 г.

Тъй като дебатът се проведе в деня, в който преди 27 години генералният секретар на БКП е принуден да си подаде оставката от Москва, водещата не пропусна да зададе въпрос, свързан с годишнината: „Разочарование или надежди донесоха тези 27 години [на преход]?”

Румен Радев: „И двете. Комунизмът не може да се използва за оправдание на всички днешни неуспехи. Хората имаха огромни надежди за един кратък, бърз преход и бързо присъединяване към европейското семейство. За съжаление просперитетът се случи само за много малка част от българските граждани. На практика много хора не могат да се възползват от демокрацията”.

Цецка Цачева: „Преди всичко надежда, ентузиазъм подем. България се върна отново в Европа. Има нещо символно в това, че ден след падането на Берлинската стена падна и комунистическият режим”.

Радев като кабинета Виденов: Връщане на пазарите в Русия

Към двамата кандидати за президент беше оправен въпрос какво евентуално биха дискутирали с Путин?

Цецка Цачева: „Бих заявила, че България ще води независима и прагматична политика към Русия. Бих го поканя да посети българските курорти”.

Румен Радев: „Отношенията с Русия трябва да са на ясна и прагматична основа. Ще поставя въпроса за връщане на пазарите в Русия за България. Разбира се, това ще стане през санкциите. Бих обсъдил много сериозно тази тема. Независимо как се казва руският или българският президент между двата народа има вековна духовна връзка и тя трябва да бъде продължавана. Днес след 2 години убеждения на министъра на отбраната, че българските изстребителни самолети могат да се обслужват само в Русия, най-после имаме подписан договор. Имам много пропуснати възможности по Южен поток и АЕЦ Белене, всичко това ще бъде обсъдено”.

Сайтът **desebg.com** припомня, че позицията на Радев за връщането на българския пазар на стоки в Русия копира едно към едно политиката, възприета в началото на мандата на еднопартийното управление на БСП през 1995 г., което завърши две години по-късно най-катастрофалния начин в българската история на прехода – с рухването на банковата система, невиджана инфлация, довела до стопяването на спестяванията на българите и до хлебна криза, изправила населението пред опашки за насъщния и купонна система.

Ако над българското Черноморие се развее руски флаг?

Не беше подминат и въпроса за анексирането на Крим от Русия. Радев зае вече позната позиция, че „има нарушение на международното право, но трябва да се приемат реалностите, тъй като там се вее руски флаг и трябва да се търси дипломатическо

решение без да си затваряме очите”.

Тогава Цецка Цачева го контрира с въпроса: „А ако по Черноморието се развее руски флаг?”

Това завари Румен Радев неподготвен и той се опита да се измъкне с отговора: „Г-жо Цачева, Вие вярвате ли си? Това са смешни въпроси”.

Един неизвестен факт

По време на дебата в отговор на въпрос Цецка Цачева за първи път разкри публично неизвестна до , че дядо ѝ Иван Цачев е бил осъден на смърт и убит през 1952 г. Родителите ѝ са крили от нея и сестра ѝ тази подробност, за която тя е научила едва след промените през 1989 г. На смъртно си легло баща ѝ я е заклел историята да не бъде разгласявана. „Престъпвам тази клетва”, заяви Цачева, видимо развълнувана и предизвикана от обвиненията, че била ляв кандидат за президент. Опонентът ѝ Румен Радев реагира човечно и веднага поднесе своите съчувствия.

Както е известно Цачева беше обвинявана по време на кампанията, че преди 10 ноември 1989 г. е била редови член на БКП. „Докато не научим истината за миналото няма да се обединим”, заключи Цецка Цачева, засягайки индиректно по този начин един от основните проблеми на липсата на декомунизация в страната, а именно неизучаването на тоталитарния комунистически режим от българските ученици за разлика от всички останали техни връстници в страните от Централна и Източна Европа, преживели тоталитарна диктатура от съветски тип.